

го зразка і внутрішнім наповненням із зазначенням усіх позицій змісту завдання (за об'ємом до 10 арк.); ІНДЗ подається викладачу, який читає лекційний курс з даної дисципліни та приймає екзамен або залік, не пізніше ніж за 2 тижні до екзамену (заліку); оцінка за ІНДЗ виставляється на заключному занятті з курсу на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом ІНДЗ. Можливий захист завдання (до 5 хв.); оцінка за ІНДЗ у загальній оцінці з дисципліни, залежно від складності та змісту завдання, може становити від 30 % до 50 %.

Отже, творча (евристична), наближена до наукового осмислення і узагальнення робота можлива лише як результат організації самостійного навчання з обов'язковою присутністю в ній цілепокладання та його досягнення за допомогою ефективних технологічних схем самоосвіти. ІНДЗ розглядається як змістовий модуль, який містить елемент пошукової, частково науково-дослідної роботи і виступає чинником залучення студента до науково-дослідницької діяльності, яка може бути продовжена через виконання курсової, дипломної або магістерської роботи.

М. М. Гавриш, канд. філол. наук, доц.,
завідувач кафедри німецької мови

ВІД ІННОВАТИВНОСТІ ЦІЛЕЙ ДО ІННОВАТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

1. Важливим наслідком сучасних процесів глобалізації та інтеграції є суттєве розширення та інтенсифікація ділових і приватних контактів між представниками різних націй та континентів, що, зокрема, ставить і нові вимоги до іноземномовної підготовки фахівців, у тому числі і спеціалістів економічного профілю. Рівень володіння іноземною мовою, який традиційно описувався виразом «читаю й перекладаю з словником», ніяким чином не відповідає нинішнім реаліям. Сьогоднішній фахівець у стосунках з носіями інших мов має бути в змозі насамперед *вести іноземною мовою розмови на повсякденну тематику та спілкуватись усно на ділову тематику, враховуючи при цьому ще й ті чи інші ментальні особливості свого партнера* (міжкультурна компетенція). Це необхідний висхідний мінімум, на якому базуються на-

вички та вміння писемної комунікації, розуміння письмових текстів та усного і письмового перекладу.

2. Таким чином, *головна мета* викладання іноземних мов у вищій школі полягає у формуванні *активної іноземномовної компетенції* чи, точніше, *професійно орієнтованої міжкультурної комунікативної компетенції* студентів як складника діяльнійної компетенції. Ця загальна мета має доповнюватись і кількісним виміром — визначенням рівня володіння іноземною мовою (від А1 до С2), якого мають досягти студенти після вивчення тієї чи іншої іноземномовної дисципліни.

2.1. Зазначена мета передбачає таку організацію та таке змістове наповнення навчального процесу, при якому якщо не кожне практичне заняття, то у всякому випадку кожна тема і кожен модуль мають вивчатись з орієнтацією на а) *конкретну комунікативну діяльність*, б) *майбутню професійну діяльність студентів*, в) *країнознавчу інформацію*, г) *розвиток навичок автономного (самостійного) навчання* та д) *інтереси і побажання студентів*.

2.2. Останній підпункт (д) спрямований на реалізацію нового бачення *ролі студента як партнера викладача*. Саме при викладанні іноземної мови існують усі передумови для того, щоб як тематичні аспекти для опрацювання на аудиторних заняттях та в рамках самостійної роботи, так і самі методи і соціальні форми організації занять були результатом спільного обговорення між викладачем та студентами. (Одним із сучасних прийомів для реалізації цього завдання є формування та обговорення із студентами на початку вивчення нової теми *тематичної мережі (майнд-мепінг)*: у центрі розміщується головне поняття, від якого відходять промені з позначенням усіх можливих аспектів цієї проблеми та їх взаємозв'язків.)

3. Отже, навчальний процес з іноземних мов має відрізнитись *комунікативно-діяльною та професійно-фаховою спрямованістю*, що означає, зокрема, планування й викладання іноземномовних дисциплін з *опорою на ситуації з реального життя* та відмову від абстрактних вправ, відірваних від тематики, яка вивчається, *одномовність* і залучення перекладу лише в обгрунтованих випадках, широкє використання *професійно і фахово зорієнтованих технологій навчання* тощо.

4. Інноваційні підходи (техніки, технології) викладання іноземних мов, які сприяють досягненню визначених цілей, можна розділити на два типи:

а) *зовнішні (рамкові) умови*: можливості варіювати розсадку студентів, використовувати комп'ютерну техніку та інші ТЗН, різні типи дошок тощо;

б) *безпосередньо мовні вправи та завдання*, які можна класифікувати за направленістю на розвиток тих чи тих мовленнєвих навичок, приміром, 1) *вправи на розширення словникового запасу* (АВС, «Сонце і Місяць», «Три зупинки»), 2) *завдання, що стимулюють усне мовлення* («Ринкова площа», метод РМФ, «Гарячий стілець», рольові ігри), 3) *вправи на розвиток письма* (майнд-меппінг, анотація), 4) *завдання комплексного характеру* (проектна робота, ділові ігри).

О. О. Гавриш, канд. філол. наук, доц.,
кафедра німецької мови

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ФОНЕТИЧНОГО ОФОРМЛЕННЯ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ

Нормативна реалізація кількісних та якісних характеристик звукових сегментів німецької мови у мовленнєвому потоці залежить від їх артикуляторно-акустичних особливостей та просодичного оформлення одиниць надсегментного рівня — складу, фонетичного слова, синтагми, речення та тексту. Просодія — це поняття ширше за інтонацію і охоплює такі явища, як наголос, ритмічну структуру, інтонаційний (мелодійний) контур, темп, тембр, паузацію. У зв'язку з орієнтацією сучасної методики викладання іноземних мов на розвиток комунікативних навичок постає необхідність вивчення просодичних характеристик мовленнєвого повідомлення.

Згідно з новим підходом, який передбачає роботу студентів у невеликих групах, особливого значення набуває розвиток діалогічного мовлення, завдяки якому кожний студент отримує можливість висловити власну думку з того чи того питання і відреагувати на критичні зауваження колег. Однак, діяльність студентів як активних учасників навчального процесу не обмежується лише утворенням діалогів, тим більше, що з точки зору просодичного оформлення цей вид мовлення уявляється дещо спрощеним у порівнянні з монологічним через недостатню кількість повнозначних речень з їх тема-рематичною прогресією і наявність різноманітних еліптичних конструкцій.